

Regin Prenters prædiken Allehelgensdag

Taler

Regin Prenter
Professor i dogmatik og præst

Dato

3. november 1974

Sted

Branderup Kirke

Omstændigheder

Prædikentekster

Johannes' Åbenbaring kapitel 21, vers 1-7
Matthæusevangeliet kapitel 5, vers 13-16

Salmer

Den store hvide flok vi se
Helgen her og helgen hisset

1 SALT OG LYS

Jordens salt? Hvad vil det sige? Jordens salt holder vor gamle jord frisk, så den bevares mod en råddenskab, der truer den. Verdens lys? Hvad er det? Verdens
5 lys hindrer vor verden i at gå under i det mørke, der omgiver den.

Men er jorden da så ilde stedt, menneskenes jord? Trues den af råddenskab? Ja, hvad mener I f.eks. om den stadig stigende kriminalitet? En ældre, sagesløs dame overfalder på gaden i Sønderborg, og ingen kommer hende til hjælp. Hvordan
10 kan det ske i et sundt samfund?

Er verden i fare, vor moderne, teknisk højt udviklede verden? Er den i fare for at blive mørkets bytte? Ja, hvad mener I selv? Den rige del af verden, hvor vi, i verdens femterigeste land, lever, er nu kommet i krise. Det vældige
15 produktionsmaskineri er ved at gå i stå, og en arbejdsløshed, som vi troede hørte en fjerne fortid til, som efter kloge menneskers skøn var uigenkaldelig sidste gang i 1930-erne, er på ny over os. Vore økonomer er meget kyndige, vore teknikere fremragende, og vore politikere kender deres ansvar. Men det ser ikke ud til, at de kan løse problemerne, der dog må kunne klares med den indsigt,
20 dygtighed og ansvarsbevidsthed, de sidder inde med. Hvorfor sker det så ikke – og det hurtigt? Det haster jo. Hvad formørker deres indsigt eller deres vilje?

Og så kommer Alle Helgens Dag til os i en mørk og klam årstid og i en historisk situation, da mange mennesker i vor del af verden bekymres for deres folks og

deres egen fremtid. Alle Helgens dag kommer med sit evangelium, den glædelige nyhed, at jordens salt findes, at verdens lys er tændt.

30 Det er Jesus Kristus, vor Herre, der bringer denne glædelig nyhed. Alle Helgens
Dags evangelium er nemlig hentet fra begyndelsen af hans bjergprædiken. Her
rækker han jorden dens salt og verden dens lys. Hvad er det for et salt? Det er
nogle mennesker, han udnævner til at være det. "I er jordens salt," siger han til
dem. Og i samme nu, han siger det, er de, hvad han kalder dem. Han siger
nemlig ikke: "I skal sørge for at blive jordens salt. Gør jer derfor umage for at
35 leve som jordens salt!" Havde han sagt sådan, havde jorden aldrig fået sit salt.
For hvordan skulle mennesker dog bære sig ad med at leve som jordens salt? De
er jo alle, selv de bedste og mest velmenende af dem, smittet af råddenskab.
De rammes alle som een af Jesu ord: "Dersom saltet mister sin kraft, hvormed
skal det da saltes? Det duer ikke til andet end at kastes ud og nedtrædes af
40 menneskene." Men nu sagde Jesus altså til dem: "I er jordens salt. Nu, da I hørte
de 4 ord, blev I jordens salt og er det, sådan som I nu engang er."

Dem, der på denne måde, alene ved et ord af Jesus, blev jordens salt, kalder vi
alle helgen. De har givet denne helligdag navn.

45 Det er også dem, Jesus kalder verdens lys. Han siger ikke: "I skal beflitte jer på at
blive verdens lys. Streng jer derfor an med at lyse for jeres medmennesker!"
Havde han sagt sådan, var verdens lys aldrig blevet tændt. For mennesker har et
mørke i sig, noget, der gør, at de ikke tør komme frem i Guds lys, som afslører
50 dem, noget, de helst vil skjule. Hvordan skulle de lyse for andre? Men Jesus
siger: "I er verdens lys!" I det øjeblik, de hører de fire ord, er de, hvad ordene
siger, og bliver ved at være det, sådan som de nu engang er. De er Guds helgen.

Men hvor findes de? Vi er vant til på Alle Helgens Dag at søge dem blandt dem,
55 der er gået ind bag dødens forhæng. Derfor har vi som hellig lektie et stykke fra
Johannes' Åbenbaring, der taler om det ny Jerusalem, hvor Gud for evigt vil
være sammen med sit folk, hvor han skal aftørre hver tåre af deres øjne, og hvor
døden ikke skal være mere, ej heller sorg, ej heller skrig, ej heller pine. Derfor
synger vi om den store hvide flok. Og det har altsammen sin gode grund. I
60 slutningen af evangeliet hører vi Jesus sige til sine helgen: "Lad således eders lys
skinne for menneskene, at de må se eders gode gerninger og ære eders fader, som
er i himlene." Alle helgen mindes altså for de gode gerninger, de øvede mod os
andre, ikke for at vi skal ære dem, men for at vi skal ære deres og vor Fader i

65 himmelen, ham, som skænkede dem til os, som jordens salt og verdens lys.
Derfor er det helt naturligt, at vi i deres store skare først mindes dem, der ikke
mere er hos os, dem, hvis gode gerninger alle er øvet. For dem alle priser vi ved
denne gudstjeneste vor himmelske fader. Men disse døde var engang levende.
Og deres gode gerninger øvede de, medens de var i live. Derfor møder vi også
70 Guds helgen blandt de nulevende. Og det er just det, der gør denne helligdag så
bevægende skøn, at her er i takken for alle helgen og deres velgerninger mod os
grænsen mellem levende og døde slettet. For Guds helgen er jordens salt og
verdens lys, både medens de lever, og når de er døde.

75 I den store skare af dem, Jesus med sit ord gjorde til jordens salt og verdens lys, i
alle helgens hvide flok, er døden død og borte. Det skal vi også ved denne
gudstjeneste til sidst synge ud med de ord, Grundtvig lægger os i munden:

Helgen her og helgen hisset
80 er i samme menighed,
derom haver os forvisset
han, som alle dybder ved.

Så behøver vi ikke længere at spørge, hvor alle helgen findes. De er i vor tak for
85 alle dem, vi mindes som jordens salt og verdens lys. At de øvede gode gerninger
mod os, som vi ærer Faderen i himmelen for, anede de næppe. De kunne selv
kun undres over, hvad Jesus kunne mene med at kalde så uduelige og ubrugelige
folk for jordens salt og verdens lys. De kunne kun bæve for, hvad den
udnævnelse kunne føre med sig. Men ændre ved den hverken kunne eller turde
90 de. Så blev de små og bange nok til at øve godt mod andre, til at salte jorden og
oplyse verden med alt det de modtog fra deres herre. For salt og lys kan
mennesker ikke være, så længe de er store og tænker højt om sig selv. For da
stiller de det lys, der er tændt i Jesu ord, ind under en skæppe, hvorpå der står
malet med store bogstaver: Jeg, mig, mit! Men de, hvem udnævnelsen til at være
95 jordens salt og verdens lys tvang i knæ, så de glemte sig selv – denne salige
glemsel, hvor vi selv er blevet til ingenting – de kunne i denne glemsel øve nu eet
og nu et andet, som var til gavn og til glæde for nogle mennesker, der aldrig
glemte dem det, så de også efter deres død ærer deres himmelske Fader for det.

100 Og når så vi på Alle Helgens Dag hører Jesus sige: “I er jordens salt! I er verdens
lys!”, vil vi ikke selv krybe i ly for det og gemme os i takken for alle Guds helgen.
Var de krøbet i ly for det og gemme os i takken for alle Guds helgen. Var de

krøbet i ly for det ord, havde vi jo ikke haft dem at takke Gud for. Vi må give
105 ham lov til også at udnævne os til at være jordens salt og verdens lys, så umulig vi
end finder den udnævnelse, og så bange vi er for den.

Jesus taler i sin billedtale og verdens lys om en stad, som ligger på et bjerg, og om
et lys, der sættes på en stage.

110

Intet menneske ved, hvad der gemte sig i Jesu eget hjerte, da han udtalte disse
ord. Men en dyb hemmelighed rummede de i hvert fald. Og denne
hemmelighed blev afsløret Langfredag og påskemorgen. Den høj, Golgatha,
hvor Jesu kors stod, er det bjerg, hvorpå den stad, der ikke kan være skjult, den
115 kristne menighed, er bygget. Og hans kors er den lysestage, hvorfra lyset skinner
for alle i huset, d. v. s. for alle mennesker, der engang har levet, for alle, der lever
nu, og for alle, som i fremtiden vil leve på denne jord.

Alle Guds helgen er ikke saltet og lyset, fordi de selv er noget stort eller har noget
120 betydningsfuldt at sætte ind i historien. Alle Guds helgen er ikke at søge blandt
denne verdens mægtige, der med menneskelig kunnen søger at gøre denne jord
god for men- nesker at leve på. Ikke et ondt ord om disse store. Vi kan ikke
undvære dem og deres indsats. Men jordens salt, verdens lys, er de ikke. Det
beviser menneskeslægtens historie til overflod. Jo, vist kan Guds helgen også
125 findes blandt dem. Men så er de ikke længer store. Så har de lagt storheden fra
sig ved foden af Golgathas høj, sådan som vor dronning uforglemmeligt viste os
det, da hun kom og fejrede høstgudstjeneste med os. Der var al majestæt lagt af i
våbenhuset, og der var blot en af de små døbte, der gik op sammen med de
andre små døbte og knælede ved Herrens bord.

130

Det er disse små, der er så nødvendige for denne jord, for vor verden, hvis ikke
råddenskab og mørket skal tage overhånd. De er – om mange eller få her på
jorden er uden betydning, i himmelen er de utallige skarer – Guds helgen, der
søger op til bjerget, hvor lyset er sat på stagen, hvor staden står, der ikke kan
135 skjules. Og derfra sendes de ud til deres og vores hverdag som det eneste salt, der
bevarer vor jord fra forrådnelse, som det eneste lys, mørket i denne verden ikke
kan slukke. For kraften og lyset kommer fra ham, der døde på korset, men lever
evigt.

140 Vi er kommet sammen i dag for at ære vor Fader, som er i himmelen, for alle
disse små, dem, vi kender navnene på, og alle dem, vi aldrig så, fordi han i sin

eenbårne Søn gav os dem til at holde jorden frisk til dens sidste dag, til at lyse i verden lige til den stund, da han sender sin Søn for at hente den hjem til sig.

145

Kilde

Prenter, Regin: "Ordet og troen. Prædikener fra Branderup kirke", side 122-126. Forlaget Aros. 1976.

Kildetype

Dokumentation i bogværk

150

Tags

Allehelgen, Anden tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 1900-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/regin-prenters-praediken-allehelgensdag>

155

160

165

170

175

180